

Lintukortit

Kenelle: Kaikki luokka-asteet	Missä: Sisätiloissa
Eräpassin osio: Riistanhoito	Milloin: Kaikkina vuodenaikoina
Oppimistavoitteet: Opetellaan tunnistamaan Suomessa esiintyviä riistalintuja ja tutustutaan niiden elintapoihin.	Tarvikkeet: Lintukortit (tulosta ja leikkaa)
Kesto: 15 min	Henkilöresurssit: 1

TAUSTAA

Tässä tehtävässä opitaan tunnistamaan 18 Suomessa esiintyvää, riistalinnuksi luokiteltua lintulajia (yhteensä Suomessa on 26 riistalintulajia). Osasta lajeista on esitelty sekä naaraat että koiraat, osasta vain toinen. Jos koiras ja naaras eroavat höyhenpuvultaan suuresti ja vain toisesta on kuva, on lintukorteissa mainittu, kumpi sukupuoli on kyseessä. Jos sukupuolten välillä ei ole havaittavissa ulkonäköeroja, on se jätetty mainitsematta.

Tulostettavana on viidenlaisia kortteja, joita voi hyödyntää monella tavalla:

- pelkät lintujen nimet
- pelkät lintujen kuvat
- lintujen kuvat ja nimet
- tunniste- ja elintapatietoja linnuista
- tunniste- ja elintapatietoja linnuista nimettömänä

Huomaathan tulostaa vain ne sivut, joita tarvitset. Voit tarvittaessa tulostaa kuvakortit ja tekstikortit suoraan kaksipuolisena. A4-kokoiselle paperille tulostettuna teksti on melko pientä, joten voit halutessasi suurentaa tulosteet kokoon A3. Alla on ohjeet neljään erilaiseen lajintunnistuspeliin. Valitse niistä sopivin tai keksi oma tapasi hyödyntää lintukortteja!

Linkkivinkki

- Lintujen tunnistukseen tarkoitettuja videoita ja kuvia Riistainfo.fi-sivulla:
<https://www.riistainfo.fi/uusi-metsastaja/lajintuntemusmateriaalit/>
- BirdLife Suomi ry:n sivuilla paljon tietoa linnuista:
<https://www.birdlife.fi/lintutieto/>

OHJEET

Muistipeli

Tulosta kortit (vaihtoehdot **a & b**, **b & c**, **c & d** TAI **c & e**) YKSIPUOLISENA vahvalle paperille mielellään värillisenä. Leikkaa kortit erilleen toisistaan. Kortit laitetaan kuvapuoli alaspäin pöydälle.

Vuorotellen kukin kääntää kaksi korttia ympäri. Jos kortit ovat samaa paria, pelaaja saa laittaa korttiparin eteensä ja yrittää uudelleen. Jos kortit eivät muodosta paria, vuoro siirtyy seuraavalle. Voittaja on se, jolla korttien loputtua on eniten pareja. Jos muistipeliä pelataan korteilla, joissa ei ole lajin nimeä näkyvissä (vaihtoehdot **b** ja **e**), on hyvä tulostaa tarkastusta varten myös oikeat vastaukset (vaihtoehdot **c** ja **d**).

Tunnistuspeli A

Tulosta lintu + nimi -kuvien (**c**-vaihtoehto) toiselle puolelle tunniste- ja elintapatiedot ilman nimiä (**e**-vaihtoehto). Tulosta suoraan KAKSIPUOLISENA. Leikkaa kortit erilleen ja jaa pareille.

Parit laittavat kortit pinoon niin, että kuvapuoli on alaspäin. Tunnistetietojen perusteella parit arvaavat vuorotellen, mikä lintu on kyseessä. Arvauksen jälkeen kortit käännetään ympäri. Jos arvaus oli oikein, pelaaja saa kortin itselleen (ja siis yhden pisteen). Voittaja on se, joka tunnistaa eniten lajeja.

Kortit voi myös jakaa tasan parin kesken. Toinen lukee tiedot ja toinen arvaa. Kun arvaus osuu oikeaan, paljastetaan, miltä lintu näyttää.

Tunnistuspeli B

Tulosta nimettömien lintukuvien (**b**-vaihtoehto) toiselle puolelle tunniste- ja elintapatiedot (**d**-vaihtoehto). Tulosta suoraan KAKSIPUOLISENA. Leikkaa kortit erilleen ja jaa pareille.

Pari asettaa korttipinon eteensä kuvapuoli ylöspäin. Molemmat saavat arvata lajin nimen, ravinnonlähteen ja esiintymisalueen. Se kumpi osuu tietää useamman kohdan, saa kortin itselleen ja siis pisteen. Oikeat vastaukset tarkistetaan kortin kääntöpuolelta. Voittaja on se, jolla pakan loputtua on enemmän kortteja.

Tunnistuspeli C

Tulosta jokaiselle oppilaalle oma nimettömien lintukuvien moniste (**b**-vaihtoehto) YKSIPUOLISENA. Tulosta myös suurennettuna yksi kappale monistevaihtoehtoa **c** (linnun kuva + nimi) ja leikkaa kortit irti toisistaan. Suurennetut kuvat helpottavat tehtävän tekemistä.

Pilota nämä kortit esimerkiksi käytävän seinille. Oppilaan tulee etsiä käytävältä kortti ja painaa linnun kuva ja nimi mieleen. Kunkin löytämänsä kortin jälkeen oppilas palaa luokkaan kirjoittamaan linnun nimen oikealle kohdalle monisteeseensa. Tehtävä on valmis, kun kaikki linnut on nimetty oikein.

POHDINTATEHTÄVIÄ

1. Eräillä lintulajeilla naaras ja koiras ovat erinäköisiä. Minkälaisia eroja huomaat naaraiden ja koiraiden välillä?

a) Mitä hyötyä naaraalle on ruskeahkosta höyhenpuvusta?

b) Miksi koiraslintu on joillakin lajeilla kirjavampi kuin naaras?

2. Mitä ovat muuttolinnut? Miksi osa linnuista muuttaa jopa tuhansien kilometrien matkoja joka syksy ja kevät?

3. Miksi pelkkä höyhenpuvun väri ei ole kaikkien lajien kohdalla aina hyvä tuntomerkki?

4. Minkälaisia keinoja lintukorteissa esiintyvillä paikkalinnuilla (lajit, jotka eivät muuta pitkiä matkoja vuodenaikojen mukaan) on selvittää talvesta? Korteissa esiintyvät paikkalinnut ovat riekko, kiiruna ja metso.

POHDINTATEHTÄVIÄ VASTAUKSET

1. Eräillä lintulajeilla naaras ja koiras ovat erinäköisiä. Minkälaisia eroja huomaat naaraiden ja koiraiden välillä?

a) Mitä hyötyä naaraalle on ruskeahkosta höyhenpuvusta?

- Naaras sulautuu paremmin ympäristöönsä, eivätkä pedot huomaa sitä niin helposti esimerkiksi naaraan hautoessa munia.

b) Miksi koiraslintu on joillakin lajeilla kirjavampi kuin naaras?

- Koiras osoittaa kirkkaalla ja hyväkuntoisella höyhenpuvullaan elinvoimaisuuttaan. Naaraslintu valitsee parittelukumppanikseen mieluiten hyväkuntoisen koiraan. Upealla höyhenpuvulla on erityisesti merkitystä sellaisten lajien kohdalla, jotka eivät pariudu elinikäksi vaan etsivät uuden puolison joka kevät.

2. Mitä ovat muuttolinnut? Miksi osa linnuista muuttaa jopa tuhansien kilometrien matkoja joka syksy ja kevät?

- Tyypillisesti muuttolinnut pesivät lähellä napa-alueita, kuten meillä täällä Suomessa, ja muuttavat talveksi lähemmäksi päiväntasaajan seutuja. Muuttaminen on järkevää, koska taistelu reviiiristä ja ravinnosta kävisi liian hankalaksi ikuisen kesän vyöhykkeellä. Pohjoisessa sen sijaan on vähemmän kilpailua kesäisin: riittää hyönteisiä hyönteissyöjille, kasvinosia kasvinsyöjille ja jäättömiä vesiä kalansyöjille. Pisimmän muuttomatkan tekee lapintiira, joka pesii pohjoisen napapiirin tuntumassa ja muuttaa pohjoisen pallonpuoliskon talven ajaksi Etelämantereen tuntumaan. Osa Suomessa pesivistä linnuista tekee paljon lyhemmän muuttomatkan lentäessään talvehtimaan Itämeren etelärannikolle.

3. Miksi pelkkä höyhenpuvun väri ei ole kaikkien lajien kohdalla aina hyvä tuntomerkki?

- Joillakin linnuilla saattaa olla vuoden aikana neljä eriväristä höyhenpukua (esim. riekko ja lapasorsa). Lisäksi nuoret linnut ovat usein erivärisiä kuin aikuiset. Lajintunnistuksessa kannattaa kiinnittää huomiota myös lintujen ääniin, vartalon, siipien ja pään muotoon sekä esimerkiksi käyttäytymiseen tai lentotapaan.

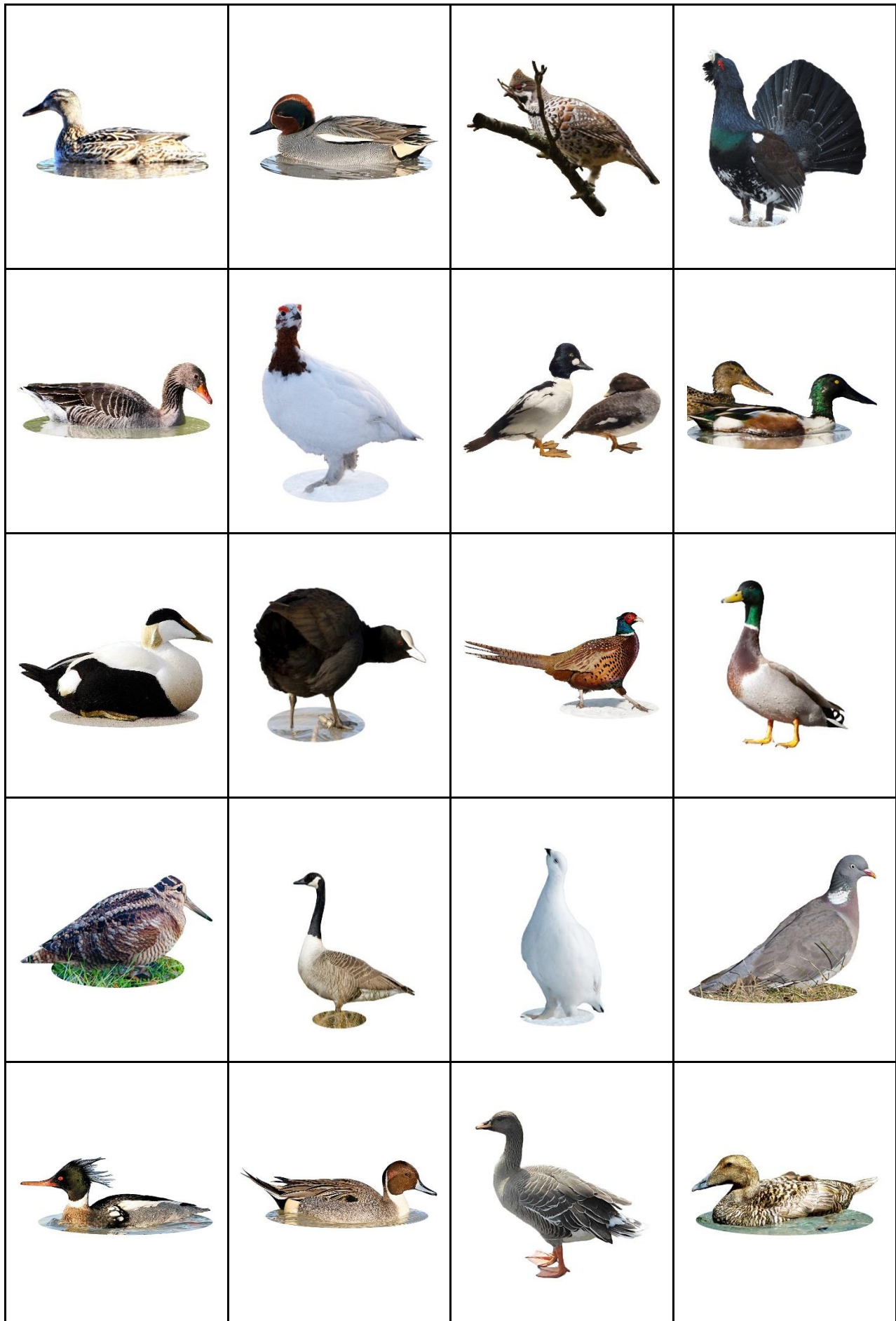
4. Minkälaisia keinoja lintukorteissa esiintyvillä paikkalinnuilla (lajit, jotka eivät muuta pitkiä matkoja vuodenaikojen mukaan) on selvitä talvesta? Korteissa esiintyvät paikkalinnut ovat riekko, pyy, kiiruna ja metso.

- Höyhenpuku vaihtuu valkoiseksi ja toimii suojavärinä petoja vastaan
- Jalkoja peittävät lämmittävät ja lumella kävelyä helpottavat höyhenet
- Paksu rasvakerros suojaa kylmyydeltä
- Esimerkiksi riekko, kiiruna ja metso voivat kovimmilla pakkasilla tehdä itselleen kiepin eli lämpöä eristävän kuopan lumeen.
- Linnut syövät sellaista ravintoa, jota on tarjolla myös pakkasaikaan, kuten puiden ja pensaiden varpuja tai männyn neulasia (metso)

Tulostusvaihtoehto a

METSO koiras	PYY	TAVI koiras	SINISORSA naaras
LAPASORSA	TELKKÄ	RIEKKO	MERIHANHI
SINISORSA koiras	FASAANI koiras	NOKIKANA	HAAHKA koiras
SEPELKYYHKY	KIIRUNA	KANADAN- HANHI	LEHTOKURPPA
HAAHKA naaras	METSÄHANHI	JOUHISORSA	TUKKAKOSKELO koiras

Tulostusvaihtoehto b (kuvalähteet, ks. viimeinen sivu)

Tulostusvaihtoehto c (kuvalähteet, ks. viimeinen sivu)

<p>SINISORSA, naaras</p> 	<p>TAVI, koiras</p> 	<p>PYY</p> 	<p>METSO, koiras</p>
<p>MERIHANHI</p> 	<p>RIEKKO</p> 	<p>TELKKÄ</p> 	<p>LAPASORSA</p>
<p>HAAHKA, koiras</p> 	<p>NOKIKANA</p> 	<p>FASAANI, koiras</p> 	<p>SINISORSA, koiras</p>
<p>LEHTOKURPPA</p> 	<p>KANADANHANHI</p> 	<p>KIIRUNA</p> 	<p>SEPELKYYHKY</p>
<p>TUKKAKOSKELO, koiras</p> 	<p>JOUHISORSA</p> 	<p>METSÄHANHI</p> 	<p>HAAHKA, naaras</p>

Tulostusvaihtoehto d

<p>METSO <i>Tetrao urogallus</i> Esiintyminen Suomessa: laajat metsäalueet Koko: noin 4 kg Ravinto: silmut, versot, siemenet, marjat ja vilja Tuntomerkkejä: Koiras pääosin mustankiiltävä, pyrstö viuhkamainen. Silmän päällä punainen "kulmakarva". Naaras (koppelo) on ruskea. Paikkalintu.</p>	<p>PYY <i>Tetrastes bonasia</i> Esiintyminen Suomessa: tiheät metsät, erityisesti kuusikot Koko: 250–450 g Ravinto: silmut, versot, norkot ja marjat Tuntomerkkejä: Pyöreä ja pieni pää, hento nokka. Höyhenpuvussa harmaata, valkoista, ruskeaa ja mustaa. Koiraalla on päälle lyhyt työhtö. Koipia peittää höyhenet.</p>	<p>TAVI <i>Anas crecca</i> Esiintyminen Suomessa: koko Suomi, vesistöt ja kosteikot Koko: 270–330 g Ravinto: selkärangattomat, kasvit Tuntomerkkejä: Juhlapukuisella koiraalla on ruskea pää ja poskilla leveä vihreä juova. Naaras on ruskeankirjava. Muodostavat tiheitä parvia. Muuttolintu</p>	<p>SINISORSA, naaras <i>Anas platyrhynchos</i> Esiintyminen Suomessa: koko Suomi, vesistöjen lähistöllä Koko: 500–1100 g Ravinto: selkärangattomat Tuntomerkkejä: Koiraalla ja naaraalla on sininen siipipeili. Naaras on ruskeankirjava ja koiras ruskeamusta pään ollessa vihreänhohtoinen. Puolisukeltaja. Yleisin sorsalintu. Muuttolintu, mutta joitakin yksilöitä talvehtii kaupungeissa.</p>
<p>LAPASORSA <i>Anas clypeata</i> Esiintyminen Suomessa: Etelä- ja Keski-Suomi, matalat ja ravinteiset järvet Koko: 490–740 g Ravinto: selkärangattomat, kasvit Tuntomerkkejä: Iso lusikkamainen nokka on paras tuntomerkki. Koiras ja naaras vaihtavat höyhenpukua vuodenaikojen mukaan.</p>	<p>TELKKÄ <i>Bucephala clangula</i> Esiintyminen Suomessa: koko Suomi, vesistöjen lähistöllä Koko: 500–1100 g Ravinto: selkärangattomat Tuntomerkkejä: Pään sivuprofiili tunnusomaisen kolmiomainen ja silmän värikalvo keltainen. Koiraalla on valkea vatsa, mustankirjava selkä ja vihreä pää. Naaras on ruskea-valkoharmaa. Muuttolintu.</p>	<p>RIEKKO <i>Lagopus lagopus</i> Esiintyminen Suomessa: ei Etelä-Suomessa, muualla maassa soilla ja tunturimetsissä Koko: 500–800 g Ravinto: silmut, versot ja lehdet, marjat Tuntomerkkejä: Höyhenpuku vaihtuu vuodenajan mukaan naaraalla kolmesti ja koiraalla neljästi ruskean kirjavasta valkeaan. Paikkalintu</p>	<p>MERIHANHI <i>Anser anser</i> Esiintyminen Suomessa: Itämeren saaristot ja rannikot Koko: 3–4 kg Ravinto: pääasiassa ruoho, mutta myös merilevä ja vilja Tuntomerkkejä: Nokka aikuisilla oranssinpunainen ja jalat vaaleanpunaiset. Selkä on siniharmaa. Muuttolintu.</p>
<p>SINISORSA, koiras <i>Anas platyrhynchos</i> Esiintyminen Suomessa: Koko Suomi, vesistöjen lähistöllä Koko: 500–1100 g Ravinto: selkärangattomat Tuntomerkkejä: Sekä koiraalla että naaraalla on sininen siipipeili. Naaras on ruskeankirjava ja koiras ruskea ja musta pään ollessa vihreänhohtoinen. Puolisukeltaja. Yleisin sorsalintu. Muuttolintu, mutta joitakin yksilöitä talvehtii kaupungeissa.</p>	<p>FASAANI <i>Phasianus colchius</i> Esiintyminen Suomessa: asutuksen tuntumassa. Istutus alkanut v.1901. Koko: noin 1 kg Ravinto: selkärangattomat, siemenet Tuntomerkkejä: Koiras on punaruskea, pitkäpyrstöinen ja päässä on punainen laikku kiiltävän vihreällä pohjalla. Harmaanruskeissa jaloissa on kannukset. Naaras on kellanruskea ja lyhytpyrstöisempi. Paikkalintu.</p>	<p>NOKIKANA <i>Fulica atra</i> Esiintyminen Suomessa: Etelä- ja Keski-Suomen rannikkoseudut Koko: 600–1200 g Ravinto: selkärangattomat, vesikasvit Tuntomerkkejä: Ulkomooto palleromainen. Kauttaaltaan musta lukuun ottamatta valkoista otsakilpeä ja nokkaa. Silmät ovat vanhoilla nokikanoilla punaiset. Muuttolintu.</p>	<p>HAAHKA, koiras <i>Somateria mollissima</i> Esiintyminen Suomessa: merialueet Koko: 1200–2600 g Ravinto: sinisimpukat Tuntomerkkejä: Koiraalla on vaalea selkäpuoli, tummat siipisulat ja pää on musta. Niskassa ja kaulan sivuilla on vihreää. Valkoinen siipilaikku. Koivet ovat vihreänkeltaiset. Muuttolintu.</p>
<p>SEPELKYYHKY <i>Columba palumbus</i> Esiintyminen Suomessa: koko Suomi lukuun ottamatta tunturilappia Koko: 400–600 g Ravinto: siemenet, jyvät, herneet Tuntomerkkejä: Yleisväritys vaalean siniharmaa, kaulalla valkoinen juova (sepel). Koivet ovat punaiset ja nokka on keltapunavalkoinen. Muuttolintu</p>	<p>KIIRUNA <i>Lagopus muta</i> Esiintyminen Suomessa: tunturien korkeilla ja puuttomilla alueilla Koko: 450–600 g Ravinto: silmut, versot, lehdet Tuntomerkkejä: Talvipuku on valkoinen ja kesäpuku ruskeankirjava. Koiraalla silmän ja nokan välillä musta viiru. Koivet höyhenpeitteiset ja nokka musta. Paikkalintu.</p>	<p>KANADANHANHI <i>Branta canadensis</i> Esiintyminen Suomessa: Kaikenlaiset vesistöt. Istutettu 1960-luvulla Koko: 2–6 kg Ravinto: monipuolinen kasviraavinto Tuntomerkkejä: Kaula, niska, päälaki, otsa ja posken etuosa musta. Posken takaosa ja kurkku valkoisia. Muuten väritys ruskea-valkoinen. Muuttolintu.</p>	<p>LEHTOKURPPA <i>Scolopax rusticola</i> Esiintyminen Suomessa: Etelä- ja Keski-Suomen tuoreilla metsämailla. Harvinainen Perämerellä ja Kainuussa. Koko: 225–370 g Ravinto: selkärangattomat eläimet Tuntomerkkejä: Höyhenpuku on ruskean, mustan ja valkoisen kirjava. Nokka on erittäin pitkä. Muuttolintu.</p>
<p>HAAHKA, naaras <i>Somateria mollissima</i> Esiintyminen Suomessa: merialueet Koko: 1200–2600 g Ravinto: sinisimpukat Tuntomerkkejä: Höyhenpuvun pääväri on ruskeankirjava ja siipipeili ruskea. Nokan sivulla on höyhenpeitteinen juova. Koivet ovat vihreänharmaat. Muuttolintu.</p>	<p>METSÄHANHI <i>Anser fabalis</i> Esiintyminen Suomessa: merialueilla Koko: 1,2–2,6 kg Ravinto: vesikasvit ja rantojen kasvit Tuntomerkkejä: Väritys pääosin harmaanruskea, selkä on tumma. Nokka on keskeltä oranssi ja tyveltä & kärjestä musta. Jalat ovat oranssinkeltaiset. Muuttolintu</p>	<p>JOUHISORSA <i>Anas acuta</i> Esiintyminen Suomessa: koko Suomessa soisilla rannoilla, mutta kanta vahvin pohjoisessa. Koko: 900–1100 g Ravinto: selkärangattomat eläimet, kasvit Tuntomerkkejä: Kaula on ohut ja pitkäkö. Koiraalla on pitkät pyrstöulat, ruskea pää, valkoinen kaula ja muu ruumis harmaa. Naaraan höyhenpuku tasaisen harmaanruskea. Muuttolintu.</p>	<p>TUKKAKOSKELO <i>Mergus serrator</i> Esiintyminen Suomessa: koko maassa niukkaravinteisissa vesistöissä. Koko: 225–370 g Ravinto: kalat ja selkärangattomat eläimet Tuntomerkkejä: Naaras on ruskea. Koiraalla pää on musta, rinta ruskeankirjava ja selkä mustavalkoinen. Molemmilla on niskassa harittava työhtö sekä siivessä valkoinen laikku. Muuttolintu.</p>

Tulostusvaihtoehto e

<p><i>Tetrao urogallus</i> Esiintyminen Suomessa: laajat metsäalueet Koko: noin 4 kg Ravinto: silmut, versot, siemenet, marjat ja vilja Tuntomerkkejä: Koiras pääosin mustankiiltävä, pyrstö viuhkamainen. Silmän päällä punainen "kulmakarva". Naaras on ruskea. Paikkalintu.</p>	<p><i>Tetrastes bonasia</i> Esiintyminen Suomessa: tiheät metsät, erityisesti kuusikot Koko: 250–450 g Ravinto: silmut, versot, norkot ja marjat Tuntomerkkejä: Pyöreä ja pieni pää, hento nokka. Höyhenpuvussa harmaata, valkoista, ruskeaa ja mustaa. Koiraalla on päälle lyhyt työhtö. Koipia peittää höyhenet. Muuttolintu.</p>	<p><i>Anas crecca</i> Esiintyminen Suomessa: koko Suomi, vesistöt ja kosteikot Koko: 270–330 g Ravinto: selkärangattomat, kasvit Tuntomerkkejä: Juhlapukuisella koiraalla on ruskea pää ja poskilla leveä vihreä juova. Naaras on ruskeankirjava. Muodostavat tiheitä parvia. Muuttolintu</p>	<p><i>Anas platyrhynchos</i> Esiintyminen Suomessa: koko Suomi, vesistöjen lähistöllä Koko: 500–1100 g Ravinto: selkärangattomat Tuntomerkkejä: Koiraalla ja naaraalla on sininen siipipeili. Naaras on ruskeankirjava ja koiras ruskea jamusta pään ollessa vihreänhoh- toinen. Puolisukeltaja. Yleisin sorsalintu. Muuttolintu, mutta joitakin yksilöitä talvehtii kaupungeissa.</p>
<p><i>Anas clypeata</i> Esiintyminen Suomessa: Etelä- ja Keski-Suomi, matalat ja ravinteiset järvet Koko: 490–740 g Ravinto: selkärangattomat, kasvit Tuntomerkkejä: Iso lusikkamainen nokka on paras tuntomerkki. Koiras ja naaras vaihtavat höyhenpukua vuodenaikojen mukaan.</p>	<p><i>Bucephala clangula</i> Esiintyminen Suomessa: koko Suomi, vesistöjen lähistöllä Koko: 500–1100 g Ravinto: selkärangattomat Tuntomerkkejä: Pään sivuprofiili tunnusomaisen kolmiomainen ja silmän värikalvo keltainen. Koiraalla on valkea vatsa, mustankirjava selkä ja vihreä pää. Naaras on ruskea-valkoharmaa. Muuttolintu.</p>	<p><i>Lagopus lagopus</i> Esiintyminen Suomessa: ei Etelä-Suomessa, muualla maassa soilla ja tunturimetsissä Koko: 500–800 g Ravinto: silmut, versot ja lehdet, marjat Tuntomerkkejä: Höyhenpuku vaihtuu vuodenajan mukaan naaraalla kolmesti ja koiraalla neljästi ruskean kirjavasta valkeaan. Paikkalintu</p>	<p><i>Anser anser</i> Esiintyminen Suomessa: Itämeren saaristot ja rannikot Koko: 3–4 kg Ravinto: pääasiassa ruoho, mutta myös merilevä ja vilja Tuntomerkkejä: Nokka aikuisilla oranssinpunainen ja jalat vaaleanpunaiset. Selkä on siniharmaa. Muuttolintu.</p>
<p><i>Anas platyrhynchos</i> Esiintyminen Suomessa: koko Suomi, vesistöjen lähistöllä Koko: 500–1100 g Ravinto: selkärangattomat Tuntomerkkejä: Sekä koiraalla että naaraalla on sininen siipipeili. Naaras on ruskeankirjava ja koiras ruskea ja musta pään ollessa vihreänhoh- toinen. Puolisukeltaja. Yleisin sorsalintu. Muuttolintu, mutta joitakin yksilöitä talvehtii kaupungeissa.</p>	<p><i>Phasianus colchius</i> Esiintyminen Suomessa: asutuksen tuntumassa. Istutus alkanut v.1901. Koko: noin 1 kg Ravinto: selkärangattomat, siemenet Tuntomerkkejä: Koiras on punaruskea, pitkäpyrstöinen ja päässä on punainen laikku kiiltävän vihreällä pohjalla. Harmaanruskeissa ja- loissa on kannukset. Naaras on kellanruskea ja lyhyt- pyrstöisempi. Paikkalintu.</p>	<p><i>Fulica atra</i> Esiintyminen Suomessa: Etelä- ja Keski-Suomen rannikkoseudut Koko: 600–1200 g Ravinto: selkärangattomat, vesikasvit Tuntomerkkejä: Ulkomuoto palleromainen. Kauttaaltaan musta lukuun ottamatta valkoista otsakilpeä ja nokkaa. Silmät ovat vanhoilla nokikanoilla punaiset. Muuttolintu.</p>	<p><i>Somateria mollissima</i> Esiintyminen Suomessa: merialueet Koko: 1200–2600 g Ravinto: sinisimpukat Tuntomerkkejä: Koiraalla on vaalea selkäpuoli, tummat siipisulat ja pää on musta. Niskassa ja kaulan sivuilla on vihreää. Valkoinen siipilaikku. Koivet ovat vihreänkeltaiset. Muuttolintu.</p>
<p><i>Columba palumbus</i> Esiintyminen Suomessa: koko Suomi lukuun ottamatta Tunturi-Lappia Koko: 400–600 g Ravinto: siemenet, jyvät, herneet Tuntomerkkejä: Yleisväritys vaalean siniharmaa, kaulalla valkoinen juova (sepel). Koivet ovat punaiset ja nokka on keltapunavalkoinen. Muuttolintu</p>	<p><i>Lagopus muta</i> Esiintyminen Suomessa: tuntureiden korkeilla ja puuttomilla alueilla Koko: 450–600 g Ravinto: silmut, versot, lehdet Tuntomerkkejä: Talvipuku on valkoinen ja kesäpuku ruskeankirjava. Koiraalla silmän ja nokan välillä musta viiru. Koivet höyhenpeitteiset ja nokka musta. Muuttolintu.</p>	<p><i>Branta canadensis</i> Esiintyminen Suomessa: Kaikenlaiset vesistöt. Istutettu 1960-luvulla Koko: 2–6 kg Ravinto: monipuolinen kasvira- vinto Tuntomerkkejä: Kaula, niska, pää- laki, otsa ja posken etuosa musta. Posken takaosa ja kurkku valkoisia. Muuten väritys ruskea-valkoinen. Muuttolintu.</p>	<p><i>Scolopax rusticola</i> Esiintyminen Suomessa: Etelä- ja Keski-Suomen tuoreilla metsä- mailla. Harvinainen Perämerellä ja Kainuussa. Koko: 225–370 g Ravinto: selkärangattomat eläimet Tuntomerkkejä: Höyhenpuku on ruskean, mustan ja valkoisen kir- java. Nokka on erittäin pitkä. Muuttolintu</p>
<p><i>Somateria mollissima</i> Esiintyminen Suomessa: merialu- eet Koko: 1200–2600 g Ravinto: sinisimpukat Tuntomerkkejä: Höyhenpuvun pääväri on ruskeankirjava ja siipipeili ruskea. Nokan sivulla on höyhenpeitteinen juova. Koivet ovat vihreänharmaat. Muuttolintu.</p>	<p><i>Anser fabalis</i> Esiintyminen Suomessa: merialu- eilla Koko: 1,2–2,6 kg Ravinto: vesikasvit ja rantojen kas- vit Tuntomerkkejä: Väritys pääosin harmaanruskea, selkä on tumma. Nokka on keskeltä oranssi ja ty- veltä & kärjestä musta. Jalat ovat oranssinkeltaiset. Muuttolintu.</p>	<p><i>Anas acuta</i> Esiintyminen Suomessa: koko Suomessa soisilla rannoilla, mutta kanta vahvin pohjoisessa. Koko: 900–1100 g Ravinto: selkärangattomat eläi- met, kasvit Tuntomerkkejä: Kaula on ohut ja pitkäkö. Koiraalla on pitkät pyr- stösulat, ruskea pää, valkoinen kaula ja muu ruumis harmaa. Na-araan höyhenpuku tasaisen har- maanruskea. Muuttolintu.</p>	<p><i>Mercus serrator</i> Esiintyminen Suomessa: koko maassa niukkaravinteisissa vesis- töissä. Koko: 225–370 g Ravinto: kalat ja selkärangattomat eläimet Tuntomerkkejä: Naaras on rus- kea. Koiraalla pää on musta, rinta ruskeankirjava ja selkä mustaval- koinen. Molemmilla on niskassa harittava työhtö sekä siivessä val- koinen laikku. Muuttolintu.</p>

Kuvalähteet

- Metso, koiras, Jouko Haatainen, Metsähallitus. Alkuperäinen kuva on leikattu irti taustastaan.
- Pyy, Mikko Rautiainen, Metsähallitus. Alkuperäinen kuva on leikattu irti taustastaan.
- Tavi, koiras, Ken Billington, Wikipedia Commons. This file is licensed under the Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported license. Alkuperäistä kuvaa on rajattu pienemmäksi julkaisussa ja leikattu irti taustastaan. Lähde: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Teal_\(Anas_crecca\)_1.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Teal_(Anas_crecca)_1.jpg)
- Sinisorsa, koiras, Markku Pirttimaa. Alkuperäinen kuva on leikattu irti taustastaan.
- Sinisorsa, naaras, Aku Ahlholm, Metsähallitus. Alkuperäinen kuva on leikattu irti taustastaan.
- Lapasorsa, Tsrawal, Wikipedia Commons. This file is licensed under the Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported license. Alkuperäistä kuvaa on rajattu pienemmäksi julkaisussa ja leikattu irti taustastaan. Lähde: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Northern_Shoveller_Anas_clypeata.jpg
- Telkkä, Daderot, Wikipedia Commons. This file is made available under the Creative Commons CC0 1.0 Universal Public Domain Dedication. Alkuperäistä kuvaa on rajattu pienemmäksi julkaisussa ja leikattu irti taustastaan. Lähde: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bucephala_clangula_\(Common_goldeneye\)_male_and_female_-_Oakland_Museum_of_California_-_DSC05310.JPG](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bucephala_clangula_(Common_goldeneye)_male_and_female_-_Oakland_Museum_of_California_-_DSC05310.JPG)
- Riekko, Timo Eskola, Metsähallitus. Alkuperäinen kuva on leikattu irti taustastaan.
- Merihanhi, Richard Bartz / Munich Germany, Wikipedia Commons. This file is licensed under the Creative Commons Attribution-Share Alike 2.5 Generic license. Alkuperäistä kuvaa on rajattu pienemmäksi julkaisussa ja leikattu irti taustastaan. Lähde: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Anser_anser.jpg
- Fasaani, koiras, Markku Pirttimaa. Alkuperäinen kuva on leikattu irti taustastaan.
- Nokikana, Markku Pirttimaa. Alkuperäinen kuva on leikattu irti taustastaan.
- Haahka, koiras, Andreas Trepte, Wikipedia Commons. This file is licensed under the Creative Commons Attribution-Share Alike 2.5 Generic license. Alkuperäistä kuvaa on rajattu pienemmäksi julkaisussa ja leikattu irti taustastaan. Lähde: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Somateria_mollissima_male.jpg
- Sepelkyhky, Markku Pirttimaa. Alkuperäinen kuva on leikattu irti taustastaan.
- Kiiruna, Markku Pirttimaa. Alkuperäinen kuva on leikattu irti taustastaan.
- Kanadanhanhi, Markku Pirttimaa. Alkuperäinen kuva on leikattu irti taustastaan.
- Lehtokurppa, Markku Pirttimaa. Alkuperäinen kuva on leikattu irti taustastaan.
- Haahka, naaras, Glen Smart, Wikipedia Commons. This image or recording is the work of a U.S. Fish and Wildlife Service employee, taken or made as part of that person's official duties. As a work of the U.S. federal government, the image is in the public domain. For more information, see the Fish and Wildlife Service copyright policy. Alkuperäistä kuvaa on rajattu pienemmäksi julkaisussa ja leikattu irti taustastaan. Lähde: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Somateria_mollissima_v-nigra.jpg

- Metsähanhi, Adrian Pingstone, Wikipedia Commons. This work has been released into the public domain by its author, Arpingstone. This applies worldwide. Alkuperäistä kuvaa on rajattu pienemmäksi julkaisussa ja leikattu irti taustastaan. Lähde: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Anser_fabalis.jpg
- Jouhisorsa, Frank Schulenburg, Wikipedia Commons. This file is licensed under the Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International license. Alkuperäistä kuvaa on rajattu pienemmäksi julkaisussa ja leikattu irti taustastaan. Lähde: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Male_northern_pintail_at_Llano_Seco.jpg
- Tukkakoskelo, koiras, Peter Massas, Wikipedia Commons. This file is licensed under the Creative Commons Attribution-Share Alike 2.0 Generic license. Alkuperäistä kuvaa on rajattu pienemmäksi julkaisussa ja leikattu irti taustastaan. Lähde: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mergus_serrator_-New_Jersey_-USA_-winter-8.jpg